

Árni Olafson, formaður í oljuráðleggingarnevndini:

Vitan um undirgrund er okkara besta kort

Føroyingar eiga sum er ikki at gera nakrar størri iløgur í oljuleiting. Tað eiga oljufeløgini at gera. Bert áhugi teirra kann gera av, um farast skal víðari. Men idealið má vera at hava eins stóra vitan um undirgrundina sum oljufeløgini

Fyrr í hesum mánaðinum móttást limirnir í føroysku oljuráðleggingarnevndini fyri at gera stöðuna upp og tosa um komandi gongdina.

Árni Olafson er formaður í oljuráðleggingarnevndini og hevur hann eisini verið við frá byrjan. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við hann.

Hann sigur seg sum heild vera nøgdan við gongdina higartil. Oljuráðleggingarnevndin varð sett í 1992, eftir at danska stjórnin boðaði frá, at hon fór at lata føroyingum rættin til undirgrundina. Longu árið eftir kom nevndin, so við sínum útlæti til føroysku myndugleikarnar, tí bláa oljuálitinum.

Á rættari kós

Síðani hevur tað gingið slag í slag. Í oljuálitinum er settur upp tíðarkarmur fyri framtíðar útvikling, og nú bert góð tvey ár eru liðin, síðani stungið varð út í kortið, sær út til, at vit eru á beinari kós.

– Vit royna at halda tíðarættlanina og sjálvur haldi eg, at hetta hevur hepnast rættiliga væl. Tað eru sjálvandi víðurskipti, sum vit ikki vistu um, tá vit fóru í gongd, men soleiðis vil tað altíð vera. Hetta er jú eisini ein læruprocess sigur Árni Olafson, sum samanumtikið heldur, at tað hevur gingið rimuliga væl við tí arbeði, sum gjørt er og sum varð lagt til rættis nokur ár berfyri.

– Og hetta var eisini tann hugsan, sum kom til sjóndar, tá oljuráðleggingarnevndin hevði fund í Havn fyrr í mánaðinum.

Vaksandi áhugin hjá út-lendingum fyri føroysku undirgrundini ger sjálvandi eisini, at størri trýst verður lagt á føroyskar myndugleikar. Tískil er eisini neyðugt at økja um tær upphæddir, sum verða settar á figgjarlógini til arbeði í sambandi við olju- og undirgrundarspurningar.

Tað er so fyrst og fremst oljufyriritingin, sum stendur fyri hesum arbeði. Haraftrat kemur so arbeðið hjá oljuráðleggingarnevndini. Men ein partur verður so eisini gjørdur á Jarðfrøðissavninum, sum aftur er ein partur av Føroya Náttúrugripasavni, umframt at eitt ávíst samstarv er við danska granskingarstovnin GUS, sum stendur fyri Geologiske Undersøgelser, og sum fyrr at DGU, men sum hevur fingið navnabroyting, tí hann nú eisini fevnir um Grønland.

Játtanir hækka

Oljufyriritingin hevði í ár

eina játtan upp á góðar 3 mill. kr. Henda játtan er økt til góðar 5 mill. kr. fyri 96. Hon skal so m.a. brúkast til triggjar nýnormeringar á stovninum. Her er talan um eitt skrivstovufólk, ein verkfrøðing og so ein fulltrú.

Áhugin hjá oljufeløgum at samskipta við bæði oljufyririting og oljuráðleggingarnevnd er nógv vaksin, og somuleiðis eru forkanningarnar blivur meira umfeyndar enn mett. Hetta bindur stóran part av verandi manning, og tískil er brúk fyri fleiri fólkum umframt at fáa serfrøðingahjálpu útannfrá.

A figgjarlógargrúpskotinum fyri 1996 verður eisini játtanin til Jarðfrøðissavnið, sum m.a. tekur sær av kanningararbeði í sambandi við eina møgulega komandi oljuvinnu, økt nakað.

Játtanin er økt við góðum 700.000 kr. til 4,3 mill. kr. Í viðmerkingum sínum til

ynskið at fáa økt játtanina sigur Náttúrugripasavnið, at forkanningarnar av føroysku undirgrundini hava verið meira umfatandi og hava gingið skjótari enn roknað varð við. Gjøgur eru seismiskar kanningar og kanningar frá flogfari umframt aðrar visindaligar kanningar. Jarðfrøðissavnið skal í hesum sambandi skráseta, goyma og tulka alt kanningarútfarið til tess at staðfesta, hvørji øki eru áhugaverd, tá bjóðast skal út til veruligar oljuleitingar.

Um kunnleikin til føroysku undirgrundina tí skal verða á nøktandi støði frá føroyskari síðu og kanningar varðveitast á tryggan hátt, verður neyðugt at hækka játtanina.

Her verður m.a. hugsað um úrslitið av komandi borringini í Lopra. Hetta arbeidið fer at seta ávís krøv til jarðfrøðissavnið umframt oljufyriritingina sjálvandi.

Samanumtikið heldur Árni Olafson ikki, at hesi

Árni Olafson, leiðari í oljuráðleggingarnevndini: – Tess meira vitan vit sjálvi hava um undirgrundina, tess betri fór verða vit fyri at kunna gera rimuligar avtalur við oljufeløgini, tá hetta verður aktuelt

ynski um hækkan av játtanunum eru órimulig, tí sum tað stendur í viðmerkingunum, so stava tey frá nógv øktu arbeidshyðuni, sum aftur kemur frá tí stóra áhuganum hjá oljufeløgum um føroyska okinum.

Og hetta kann bara vera gott, tá hugsað verður um, at ein av setningunum hjá føroyskum myndugleikum er nettopp at fáa útlendsk feløg at vísa okkum ans.

Formaðurin í Oljuráðleggingarnevndini vísir annars til, at tað í frágreiðingini frá 1993 verður víst á, at stovnurin eigur at verða útbýgdur stigvis.

Áðalmálið hevur annars alla tíðina verið at fara varliga fram og ikki alt fyri eitt bygga upp ein ovurstóran stovn. Heldur at taka imóti avbjóðingunum sohvort.

Árni Olafson sigur, at oljufyriritingin sjálvandi er hugað fyri at brúka tíð og orku til tað økta samskiðið við oljufeløgini, tí nettopp tað er ein týðandi kelda til størri vitan um, hvat fyrst á oljuálitinum sum heild. Og her verður í løtuni ikki minst hugsað um jarðfrøðiliga spurningar. Tí kemur tað eisini væl við, nú Jarðfrøðissavnið hevur í hyggju at seta ein jarðfrøðing aftrat.

Rætt at stovna oljufyririting

Nú tosað verður so nógv um almennar stovnar, samanlegging og rationalisering av teimum hava vit spurt Árna Olafson, um tað var rætt at seta á stovn eina sjálvstøðuga oljufyririting um tað ikki hevði verið biligari og skilabetri at latið oljufyriritingina verið part av einum øðrum og verandi almennum stovni sum t.d. Landsverkfrøðingisstovnin um!

– Eg má fyri tað fyrsta siga, at eg eri fullkomiliga fremmandur fyri hasum spurninginum um at tvína oljufyririting saman við landsverkfrøðingisstovninum. Eg skal eisini viðganga, at eg havi ikki høvdi handa spurningin nevndan áður. Tá oljufyriritingin fyri fyrstu ferð sá dagsins ljós varð útgangsstøðið jarð-

frøði. Høvuðsendamálið var og er tað enn at útvega meiri vitan um, hvat er í undirgrundini. Tí var tað eisini við í innstillingini frá oljuráðleggingarnevndini til landsstýrið nevnt, at oljufyriritingin átti at standa í samband við jarðfrøðissavnið, sum longu arbeiddi við hesum spurningum.

Arbeidið hjá oljufyriritingini higartil hevur so eisini verið at útvega meiri jarðfrøðiliga vitan og at fyrireika ein lógarkarm fyri alt hetta stóra økið.

– Mer vitandi hevur ein stovnur sum landsverkfrøðingurin serfrøðingur til at gera havnir og vegir, meðan oljufyriritingin arbeiddi við jarðfrøði og lögfrøði.

Lógarkarmur í 96

Nú verður so arbeitt víðari við at gera ein lógarkarm fyri alt økið. Hesin fevnir so bæði um skattalógir, avgjaldsskipan, umhvørvis-spurningar, víðurskipti millum oljuvinnu og fiskivinnu osfr. Eisini inniheldur hann í hvønn mun føroyska vinnulívið kann fáa fyrimunir. Tað snýr seg somuleiðis um at gera realistiskar metingar av tilfeinginum og sjálvandi og ikki minst at meta um áhugan hjá oljufeløgum at koma henda vegin.

Hetta arbeidið skal vera liðugt í komandi ári at leggja fyrri landsstýrið og verður so møgulega orðaskifti í løgtinginum um allan lógarkarmin komandi heyst.

Hertfyri hevði Sosialurin samrøðu við nýggja formannin í felagnum Føroya Oljuindnaði, Elías Davidsson. Hann helt tað vera lægið, at so lítið alment orðaskifti hevur um allan oljuspurningin og segði seg

Limirnir í oljuráðleggingarnevndini her utan fyri hólna oljufyriritingina á Desembertrøð: Aftast frá v. Fleming Christian'en (nýggjur í nevndini fyri Stefan Hultberg), Magni Áge, Klaus Rasmussen, Arne Nørrevang, Torleivur Hovdal og fremst fr. Arne Poulsen, Árni Olafson, Susanna Danielsen og Jørgen Nørgaard. Mynd kalmur

